

7 Πυλώνες για ένα ισχυρό Εθνικό Σύστημα Υγείας με επίκεντρο τον ασθενή
Συνέδριο «Δημόσια Υγεία & Πολιτική Οικονομία της Πανδημίας COVID-19»

Δεκέμβριος 2020

Στόχος: Ένα στρατηγικό πλαίσιο για την ανάπτυξη εμπεριστατωμένων προτάσεων και λύσεων για τη διαμόρφωση ενός εθνικού σχεδίου για τη δημόσια Υγεία από την οπτική του φαρμακευτικού κλάδου.

Η Μελέτη

Η Deloitte ανέλαβε, κατόπιν πρόσκλησης από τον ΣΦΕΕ και την ΕΦΡΙΑ, την εκπόνηση μελέτης για τη Δημιουργία μίας Βιώσιμης Πολιτικής Υγείας στην Ελλάδα.

Κατά την εκπόνηση της Μελέτης, η Deloitte συζήτησε με ένα ευρύ δίκτυο εμπλεκόμενων φορέων, με σκοπό την κατανόηση των αναγκών της αγοράς και την κατάρτιση κοινά αποδεκτών προτάσεων οι οποίες θα έχουν ως επίκεντρο τους ασθενείς και στόχο τη βιωσιμότητα.

Deloitte.

*“Towards a Sustainable
Healthcare Policy in Greece”*

Επιταχύνεται η αύξηση των δαπανών υγείας παγκοσμίως – κύριοι παράγοντες: η αύξηση της ηλικίας του πληθυσμού, η εμφάνιση χρόνιων ασθενειών και η ιατρική καινοτομία.

Ρυθμός Αύξησης Δαπανών Υγείας παγκοσμίως έως το 2022: 5,4% έναντι 2,9% έως το 2017

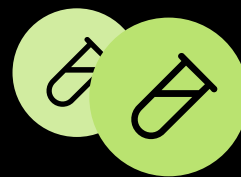
Προσδόκιμο Ζωής

Το προσδόκιμο ζωής, σε παγκόσμιο επίπεδο, έχει αυξηθεί από τα 66,5 χρόνια το 2000 στα **72** χρόνια το 2016.

Έως το **2030** υπολογίζεται πως το **25%** του πληθυσμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα είναι ηλικίας άνω των **65 ετών**.

Χρόνιες Ασθένειες

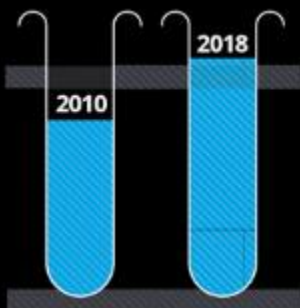

Από το 2018 έως το 2040 η συχνότητα εμφάνισης καρκίνου αναμένεται να αυξηθεί κατά **23%**.

Από το 2017 έως το 2045 ο αριθμός των ανθρώπων (ηλικίας 20-79) που ζουν με διαβήτη αναμένεται να αυξηθεί κατά **16%**.

Κόστος Έρευνας και Ανάπτυξης

Το κόστος για τη εισαγωγή ενός νέου σκευάσματος στην αγορά έχει αυξηθεί από \$1.18 δις το 2010 σε **\$2,16 δις το 2018**.

Καινοτομία για την καταπολέμηση σπάνιων ασθενειών

Από το 2007 έως το 2017:

- Ο EMA είχε εκδώσει **1.544** άδειες για ορφανά φάρμακα
- Ο FDA είχε εκδώσει **2.707** άδειες για ορφανά φάρμακα

Παγκοσμίως, υπολογίζεται πως οι πωλήσεις orphan drug θα φτάσουν τα **\$216 δις** έως το 2022, από **\$125 δις το 2017**.

Οι άξονες δράσης των Συστημάτων Υγείας για την αντιμετώπιση της «πρόκλησης της ανάπτυξης».

Αποτελεσματικότητα με Επίκεντρο τον Ασθενή

Η ικανότητά των Συστημάτων Υγείας να παράγουν θετικά αποτελέσματα, με στόχο τη **βελτίωση της υγείας του πληθυσμού**. Η αποτελεσματικότητα είναι ένα από τα πιο σημαντικά στοιχεία της ποιότητας των συστημάτων υγείας, μαζί με την **ασφάλεια, την έμφαση στην πρωτοβάθμια περίθαλψη και την εμπειρία των ασθενών**.

Ανθεκτικότητα

Η ικανότητα των Συστημάτων Υγείας να προσαρμόζονται αποτελεσματικά στις αλλαγές του περιβάλλοντος και σε κρίσεις (όπως η πανδημία COVID-19) παραμένοντας οικονομικά βιώσιμα. Στο πλαίσιο αυτό, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση σε δύο πυλώνες: **Μείωση Σπατάλης και Αξιοποίηση Ψηφιακών Τεχνολογιών**.

Βελτιωμένη Πρόσβαση στην Περίθαλψη

Η διασφάλιση ότι τμήματα του πληθυσμού δεν αποκλείονται από τη λήψη υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης είναι αποτέλεσμα αλληλεπίδρασης μεταξύ διαφορετικών παραγόντων, μεταξύ των οποίων:

- Εύρος Κάλυψης
- Βάθος Κάλυψης
- Ύψος Κάλυψης
- Διαθεσιμότητα Περίθαλψης

Πρόληψη

Η πρόληψη είναι όλο και πιο σημαντική στο σημερινό περιβάλλον, καθώς ο αριθμός των ατόμων που πεθαίνουν πρόωρα μπορεί να μειωθεί μέσω **αποτελεσματικότερων δραστηριοτήτων πρόληψης** και **στοχευμένων παρεμβάσεων**.

Οι τάσεις που ανέδειξε η Πανδημία COVID-19.

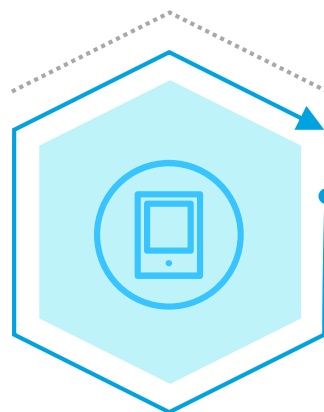
Έμφαση στην Πρόληψη και στην
Πρωτοβάθμια Φροντίδα

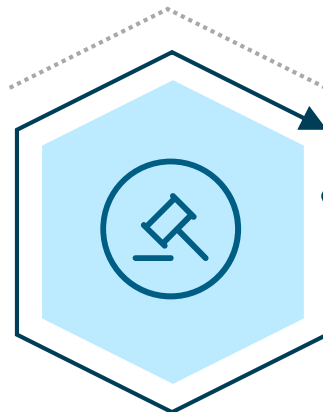
Αύξηση Δαπανών Υγείας

Αξιοποίηση Σύγχρονων
Τεχνολογιών

Ρόλος της Φαρμακευτικής
Βιομηχανίας

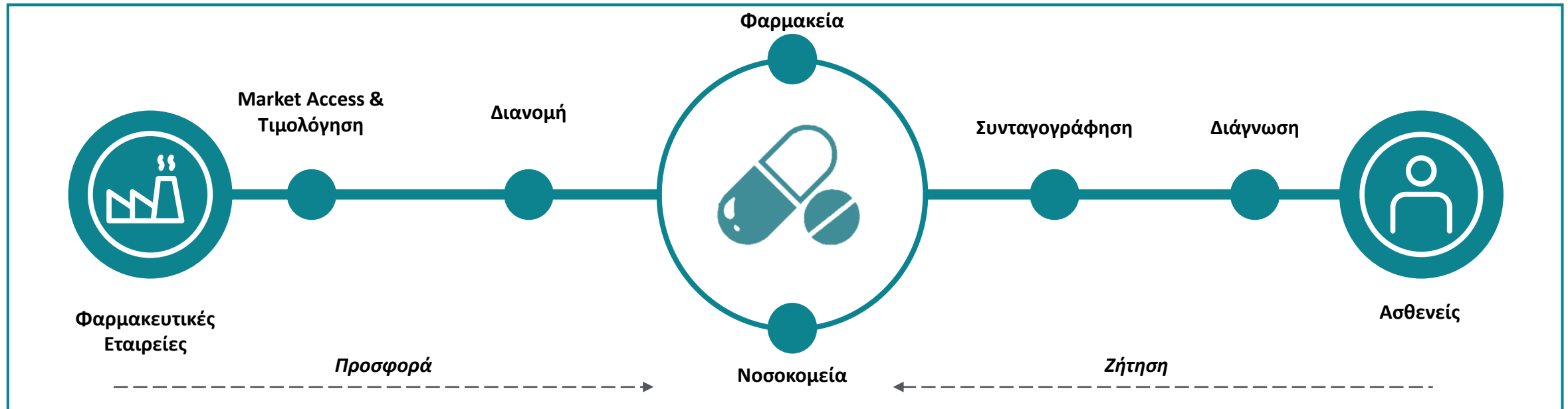

Στόχος:

Ανάπτυξη του κατάλληλου
πλαίσιου ώστε ο Φαρμακευτικός
Κλάδος να αποτελέσει τον
καταλύτη για την ενίσχυση
συνολικά του Συστήματος Υγείας
με επίκεντρο τον ασθενή.

Η πολυπλοκότητα της Αλυσίδας Αξίας του Φαρμάκου – και οι ιδιαιτερότητες στην Ελλάδα.

Το Φαρμακευτικό «Οικοσύστημα»

Ενδεικτικές Νομοθετικές Παρεμβάσεις

Rebates & Clawbacks

Μειώσεις Τιμών

Διαγωνιστικές Διαδικασίες

Πρωτόκολλα Συνταγογράφησης

Πολιτική Γενοσήμων

Συμμετοχή Ασθενών

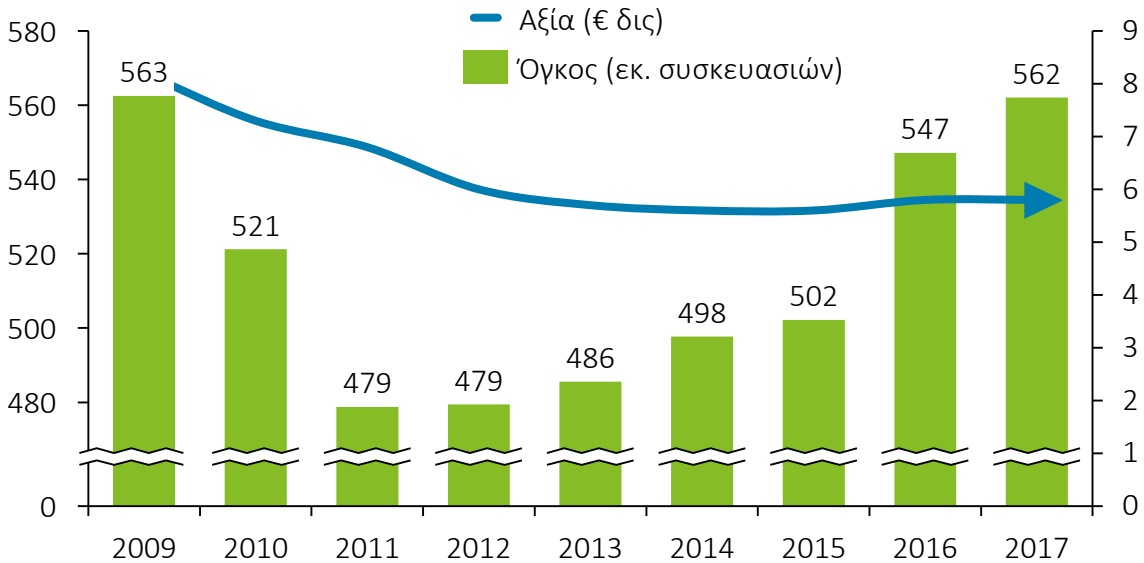
Μεταξύ των ετών **2009 - 2018** έχει υπολογισθεί πως ψηφίσθηκαν **178** νομοθετικές πράξεις. Πολλές από αυτές, ακόμα και σήμερα δεν έχουν εφαρμοστεί πλήρως.

Κύρια αποτελέσματα των μεταρρυθμίσεων: μείωση αξίας αγοράς και δημοσιονομικό όφελος...

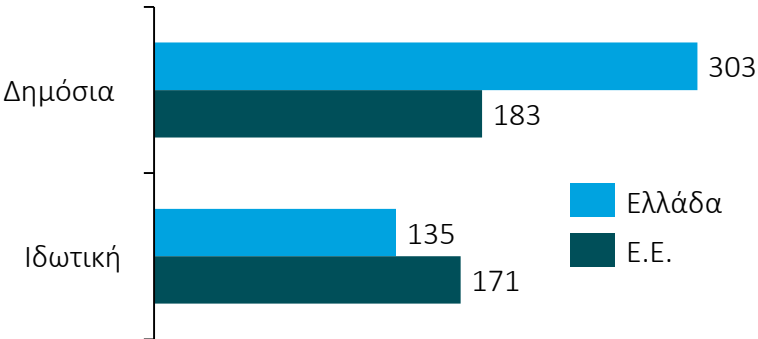

Η μείωση των Δαπανών προήλθε κυρίως από μείωση τιμών

Οι πωλήσεις των φαρμάκων το 2017 έφτασαν τα επίπεδα του 2009, ακολουθώντας τον Ευρωπαϊκό Μ.Ο. ύστερα από τη μείωση στον όγκο που είχε σημειωθεί κατά την περίοδο 2010-2012. Γίνεται κατανοητό πως η μείωση της δαπάνης προέρχεται κατά βάση από μείωση της αξίας και όχι του όγκου.

Η Δημόσια Φαρμακευτική Δαπάνη μειώθηκε και η Ελλάδα παρουσιάζει αντίστροφη εικόνα από την Ε.Ε.

Η κατά κεφαλή Ιδιωτική φαρμακευτική δαπάνη για το 2017 (σε €) ξεπερνάει τον Ευρωπαϊκό Μ.Ο. ενώ αντίθετα η Δημόσια βρίσκεται σε χαμηλότερο επίπεδο από τον Ευρωπαϊκό Μ.Ο..

2012
€2,88 εκ.
2017
€1,945 εκ.
Μείωση κατά **32%**, την περίοδο 2012-2017.

Πηγή: ΣΦΕΕ, ΙΟΒΕ, Ανάλυση Deloitte

... δημιουργώντας κενό στη χρηματοδότηση της συνταγογραφούμενης αγοράς, το οποίο καλύφθηκε από την αυξημένη συμμετοχή της βιομηχανίας μέσα από τον μηχανισμό των επιστροφών.

Εξέλιξη Συντ. Φαρμακευτικής Δαπάνης ανά Χρηματοδοτικό Σχήμα, 2014-19 (σε € δις)

Πηγή: ΣΦΕΕ, ΙΟΒΕ, Ανάλυση Deloitte

Η υφιστάμενη δομή του μηχανισμού επιστροφών παρουσιάζει σημαντικούς κινδύνους για την αγορά του Φαρμάκου.

Δημοσιονομικός Κίνδυνος

Όπως έχει επισημανθεί στις εκθέσεις Enhanced Surveillance Report της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, “Οι επιστροφές έχουν αυξηθεί σημαντικά και εάν η αυξητική τάση αυτή συνεχιστεί θα φτάσουν σε ύψη, τα οποία σύντομα θα καταστούν μη βιώσιμα».

Επιχειρηματικός Κίνδυνος

Η κερδοφορία των προϊόντων έχει αναπόφευκτα επιπτώσεις σε πολλές επιχειρηματικές αποφάσεις όπως η εισαγωγή νέων προϊόντων στη χώρα, ο επιχειρηματικός σχεδιασμός και η , δέσμευση για επενδύσεις.

Ηθικός Κίνδυνος

Ο μηχανισμός επιστροφών θα πρέπει να λειτουργεί ως δίκτυ ασφαλείας, προστατεύοντας από τον κίνδυνο υπερβολικής δαπάνης. Στην παρούσα του μορφή, ο μηχανισμός δεν παρέχει κίνητρα για αλλαγή στους βασικούς ενδιαφερόμενους τους συστήματος, στις Δημόσιες Αρχές, στους ασθενείς, στα φαρμακεία και στους γιατρούς.

Οι μηχανισμοί επιστροφών στην Ε.Ε. – ένα εργαλείο διασφάλισης και παρακολούθησης.

Μηχανισμοί Εξισορρόπησης

Το ύψος των επιστροφών μπορεί να μειωθεί σε περιπτώσεις όπου πληρούνται συγκεκριμένα κριτήρια. Επίσης το είδος των επιστροφών μπορεί να διαφέρει

Όριο Επιστροφών

Το ανώτατο όριο επιστροφών από τη Φαρμακευτική Βιομηχανία

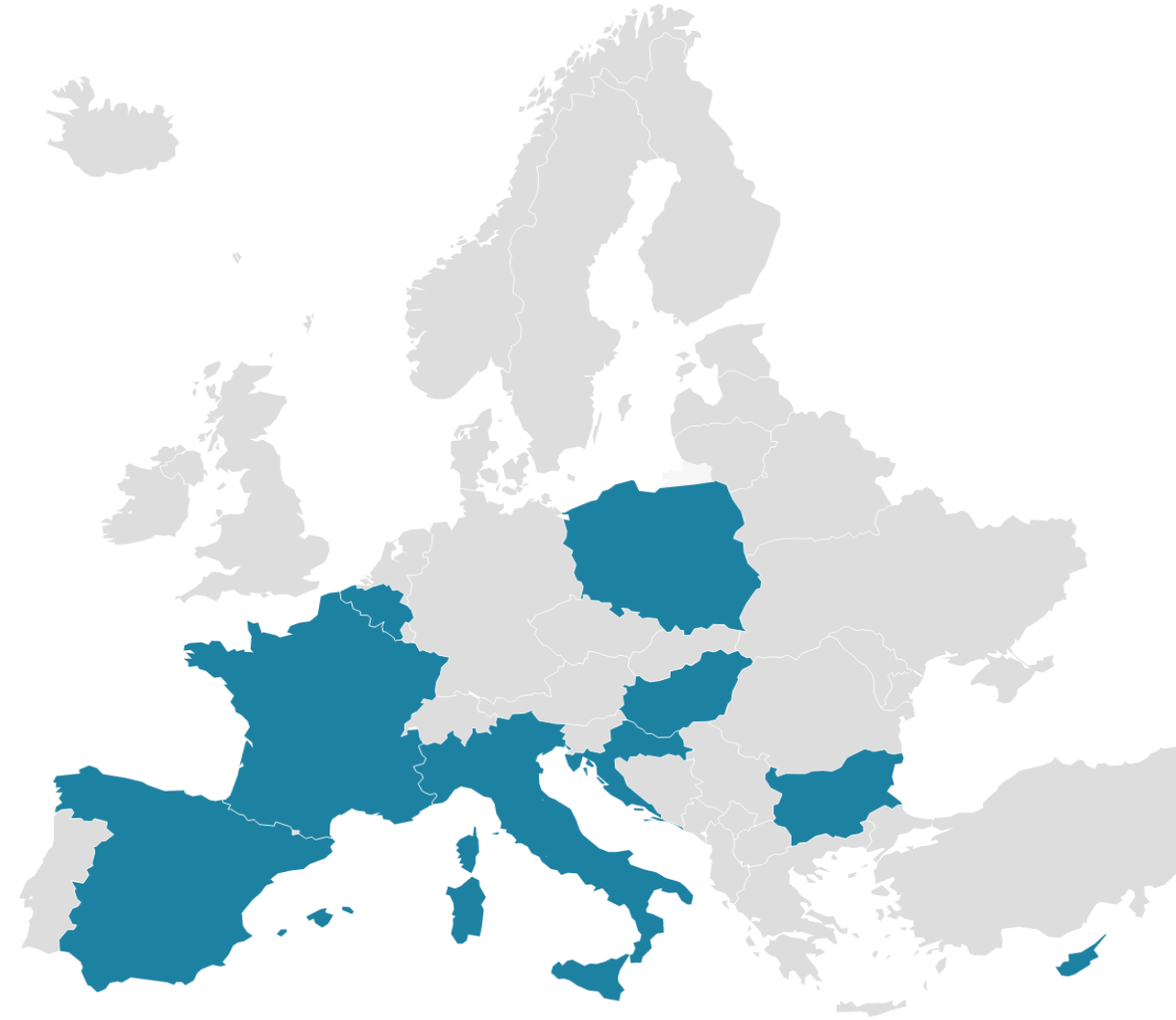
Συν-υπευθυνότητα

Με βάση την αρχή της αμοιβαιότητας το κόστος υπέρβασης της Δαπάνης επιμερίζεται μεταξύ Κράτους και Βιομηχανίας

Εξαιρέσεις

Έξοδα για συγκεκριμένες κατηγορίες δαπανών (π.χ. εμβόλια) αφαιρούνται από τον υπολογισμό των επιστροφών

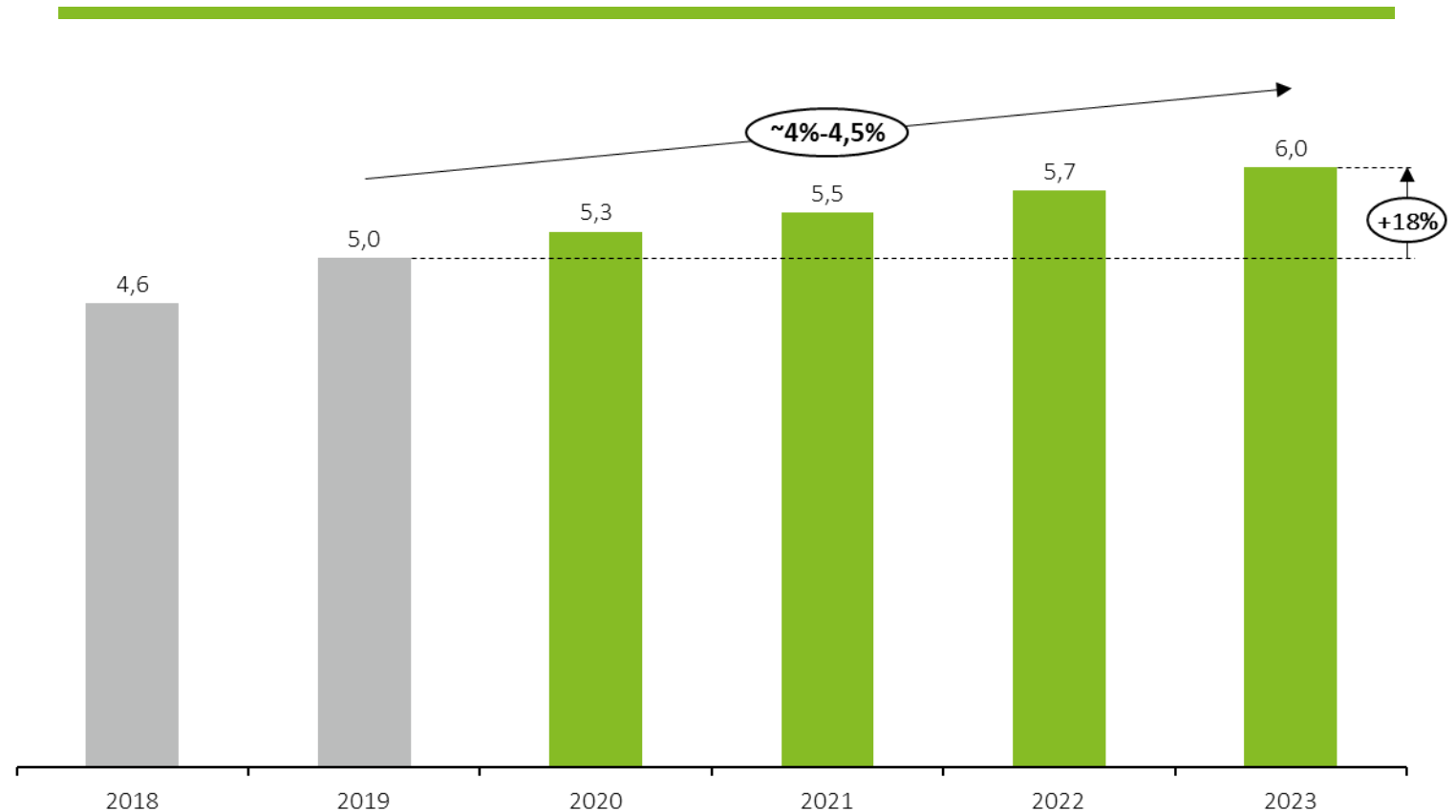

Σενάριο Εκτίμησης Εξέλιξης της Φαρμακευτικής Δαπάνης με Διατήρηση Υφιστάμενου Μηχανισμού Λειτουργίας.

Κύριες Παραδοχές

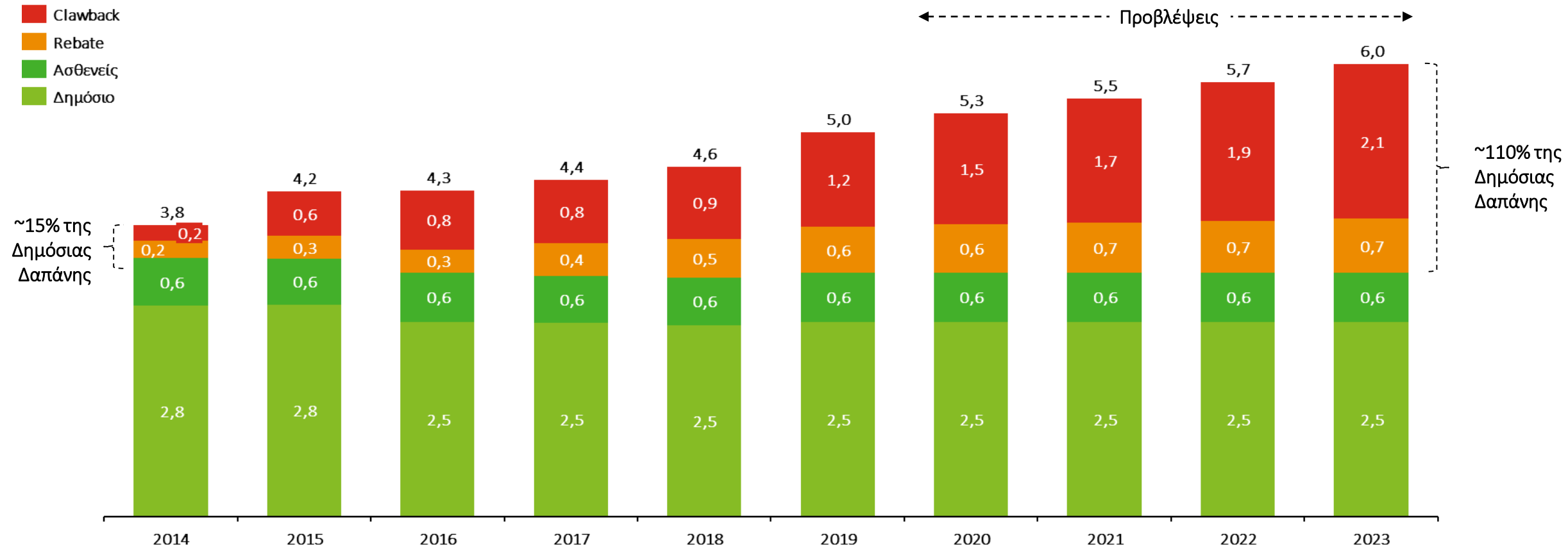
- *Αύξηση Όγκου* κατά ~3%-3.5% σε ετήσια βάση.
- *Αύξηση Τιμών* κατά 0.9% σε ετήσια βάση, λόγω πληθωρισμού.
- *Αντίκτυπος COVID-19*, ο οποίος υπολογίζεται σε ~€100m κατ' έτος.

Εκτίμηση Εξέλιξης Φαρμακευτικής Δαπάνης, 2018-23 (σε δις €)

Εκτίμηση Εξέλιξης Χρηματοδότησης υπό το Σενάριο Διατήρησης του Υφιστάμενου Μηχανισμού.

Χρηματοδότηση Φαρμακευτικής Δαπάνης, χωρίς αλλαγές στην υπάρχουσα κατάσταση, 2014-23 (σε € δις)

Πηγή: ΣΦΕΕ, ΙΟΒΕ, Ανάλυση Deloitte

Το Όραμα για μία Βιώσιμη Φαρμακευτική Πολιτική με επίκεντρο τον Ασθενή.

Έμφαση στη Βιωσιμότητα

Διαμόρφωση του εξωτερικού περιβάλλοντος και μεταρρυθμίσεις που θα βελτιώσουν την αποδοτικότητα του συστήματος.

Ο Ασθενής στο Επίκεντρο της Λήψης Αποφάσεων

Λήψη Αποφάσεων διατηρώντας στο επίκεντρο τη βελτίωση της πρόσβαση, τη βελτίωση της ποιότητας και τη συγκράτηση του κόστους για τον ασθενή.

Μείωση Πολυπλοκότητας και Προώθηση Τυποποίησης

Απλοποίηση Διαδικασιών, δημιουργία πλαισίου διακυβέρνησης και διαμόρφωση ρυθμιστικού περιβάλλοντος με στόχο τη σταθερότητα προς όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

Προώθηση της Διαφάνειας

Προώθηση της διαφάνειας και της επικοινωνίας με στόχο την ενίσχυση των σχέσεων εμπιστοσύνης μεταξύ των εμπλεκομένων.

Οδικός Χάρτης με 7 Πυλώνες για την Ενίσχυση της Βιωσιμότητας του Συστήματος.

1

Προσδιορισμός ενός φαρμακευτικού προϋπολογισμού ο οποίος θα καλύπτει πλήρως τις ανάγκες του πληθυσμού, λαμβάνοντας υπόψη την ιστορικότητα, την επιδημιολογία, τα αναμενόμενα νέα προϊόντα, την πολιτική ως προς τα γενόσημα και τα βιοϊσοδύναμα.

2

Επανεξέταση των μηχανισμών συντονισμού και ελέγχου της συνταγογράφησης φαρμάκων με στόχο τον εξορθολογισμό της κατανάλωσης.

3

Επανεξέταση του μηχανισμού για τον υπολογισμό των επιστροφών, έτσι ώστε να λειτουργεί ως κίνητρο για τη μείωση της υπερβάλλουσας δαπάνης σε ολόκληρο το σύστημα, υποστηρίζοντας παράλληλα τη βιωσιμότητα της αγοράς.

4

Διασφάλιση της προσιτής, ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης νέων καινοτόμων θεραπειών στην Ελληνική αγορά, μέσω αποτελεσματικής, δυναμικής και συνεχούς διαδικασίας Αξιολόγησης Τεχνολογιών Υγείας (HTA), καθώς και αξιοποίησης σύγχρονων εργαλείων χρηματοδότησης.

5

Δημιουργία ενός περιβάλλοντος το οποίο επιτρέπει σχεδιασμό, διευκολύνει την πρόοδο και προσελκύει επενδύσεις με στόχο την επίτευξη οικονομικής και επιχειρηματικής ανάπτυξης.

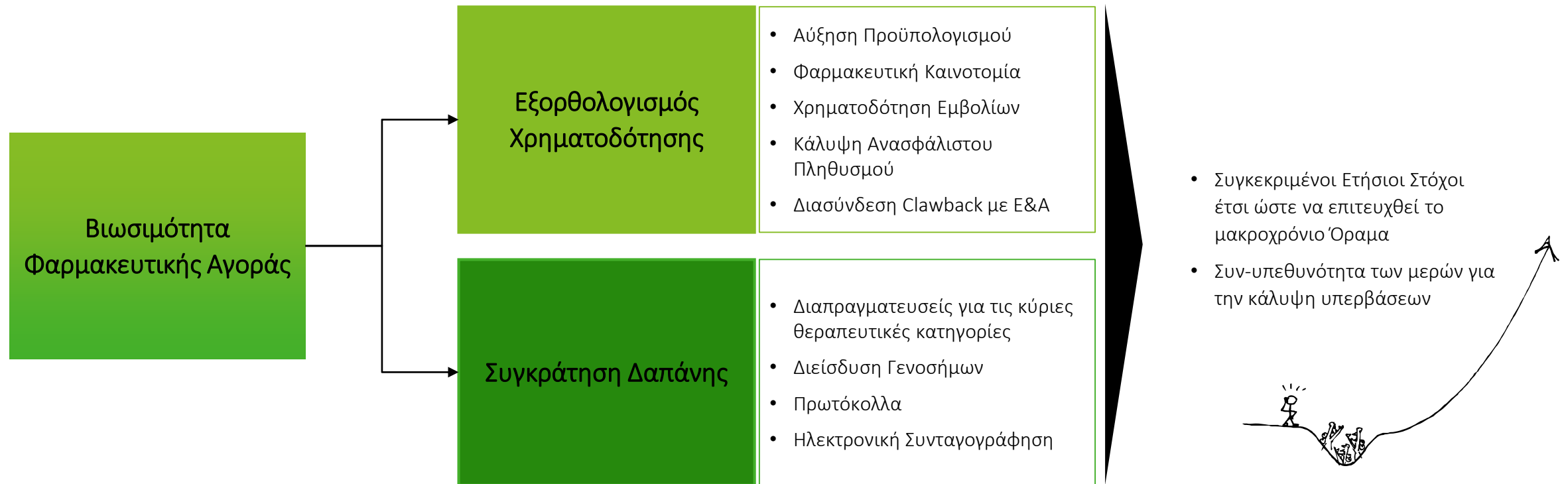
6

Δημιουργία μίας σαφούς δομής διακυβέρνησης για όλους τους οργανισμούς οι οποίοι συμμετέχουν στην Ελληνική αλυσίδα αξίας, καθώς και αξιοποίηση ψηφιακών τεχνολογιών για την αύξηση της συνολικής αποδοτικότητας της αλυσίδας αξίας

7

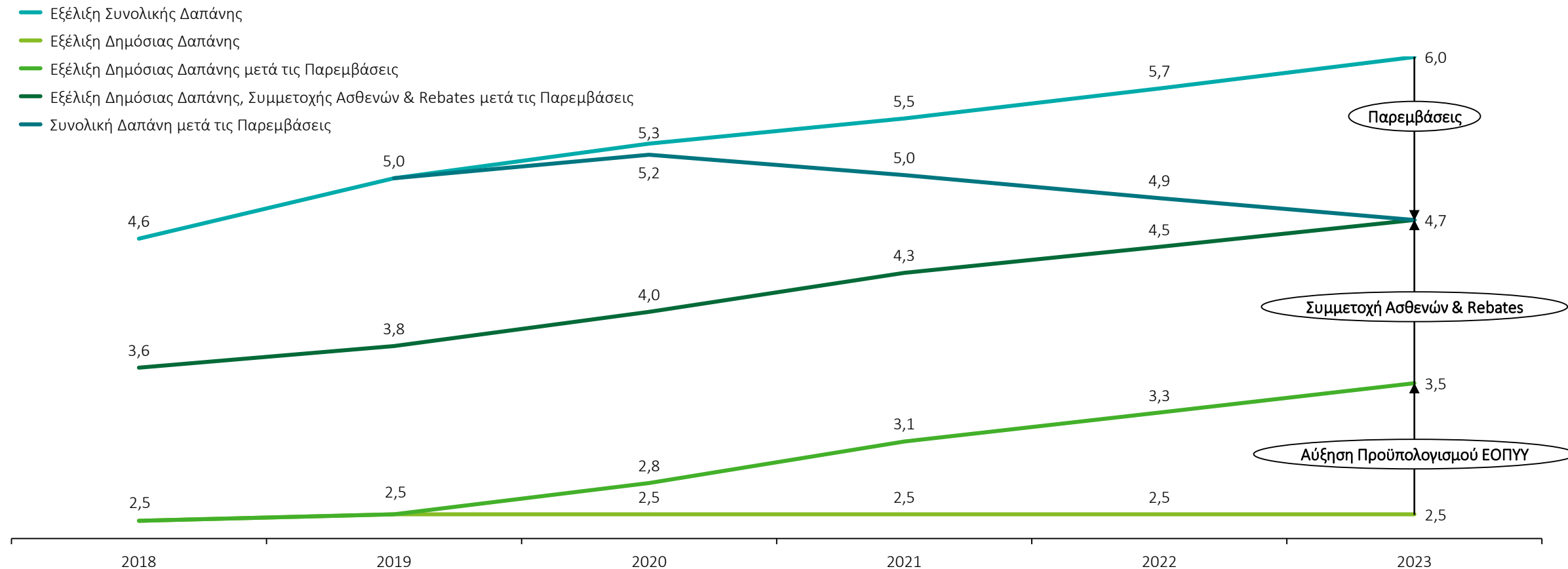
Πρωταγωνιστικός ρόλος για τη φαρμακευτική βιομηχανία στην καλλιέργεια του κοινωνικού χαρακτήρα και της ηθικής της αγοράς.

Διπλή Επίδραση: Εξορθολογισμός της Χρηματοδότησης και Συγκράτηση της Δαπάνης

Ο Δρόμος προς το Μέλλον: Σύγκλιση σε κοινό στόχο

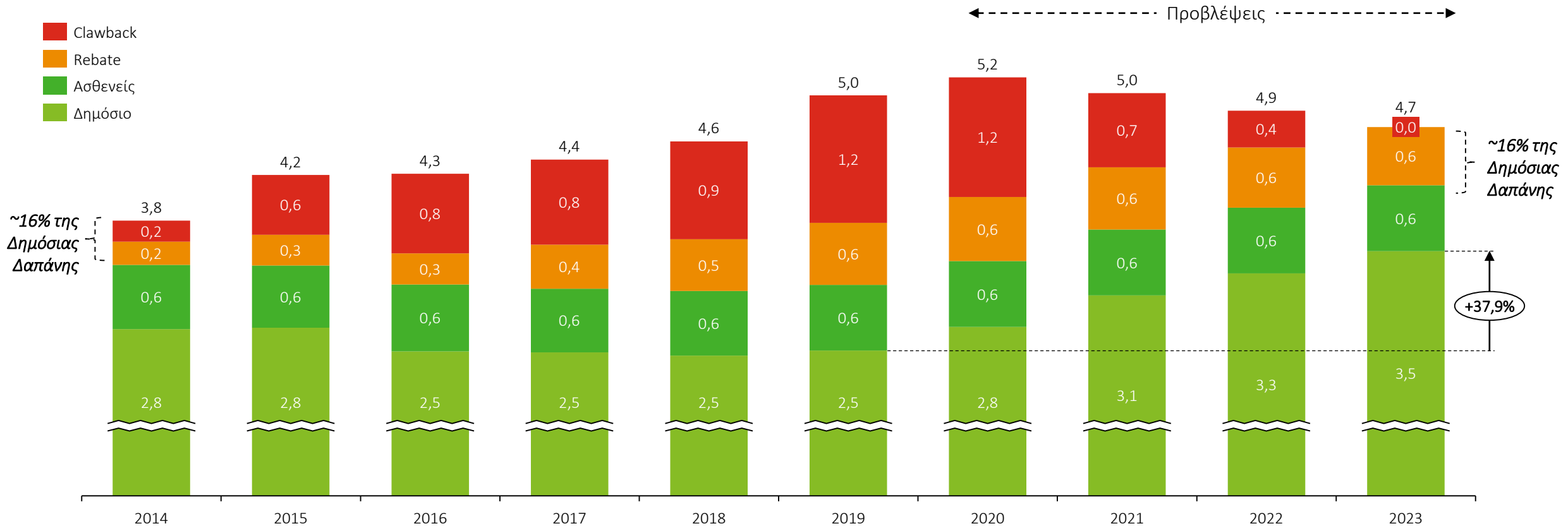
Απεικόνιση Προσαρμογών με Στόχο τη Σύγκλιση, 2018-23 (σε € δις.)

Πηγή: ΣΦΕΕ, ΙΟΒΕ, ΟΟΣΑ, Ανάλυση Deloitte

Οφέλη: περιορισμός συνολικής δαπάνης, προβλεψιμότητα, ορθολογική κατανομή χρηματοδότησης, έλεγχος υπερβάσεων.

Χρηματοδότηση Φαρμακευτικής Δαπάνης με Εφαρμογή των Προτάσεων, 2014-23 (σε € δις.)

Πηγή: ΣΦΕΕ, IOBE, Ανάλυση Deloitte

Πλαίσια Συνεργασίας Πολιτείας – Φαρμακευτικής Αγοράς στην Ε.Ε.

Χαρακτηριστικά Πλαισίων Συνεργασίας:

- Κοινή συναινέσει συνεργασία μεταξύ της Πολιτείας και της Βιομηχανίας
- Ο χρονικός ορίζοντας κυμαίνεται από 2 έως 5 έτη
- Περιλαμβάνουν δεσμεύσεις και από τις δύο πλευρές
- Δύναται να έχουν δεσμευτική ή μη-δεσμευτικό χαρακτήρα

Κύριες Διαστάσεις Πλαισίων συνεργασίας:

Διακυβέρνηση

Προϋπολογισμός

Market access

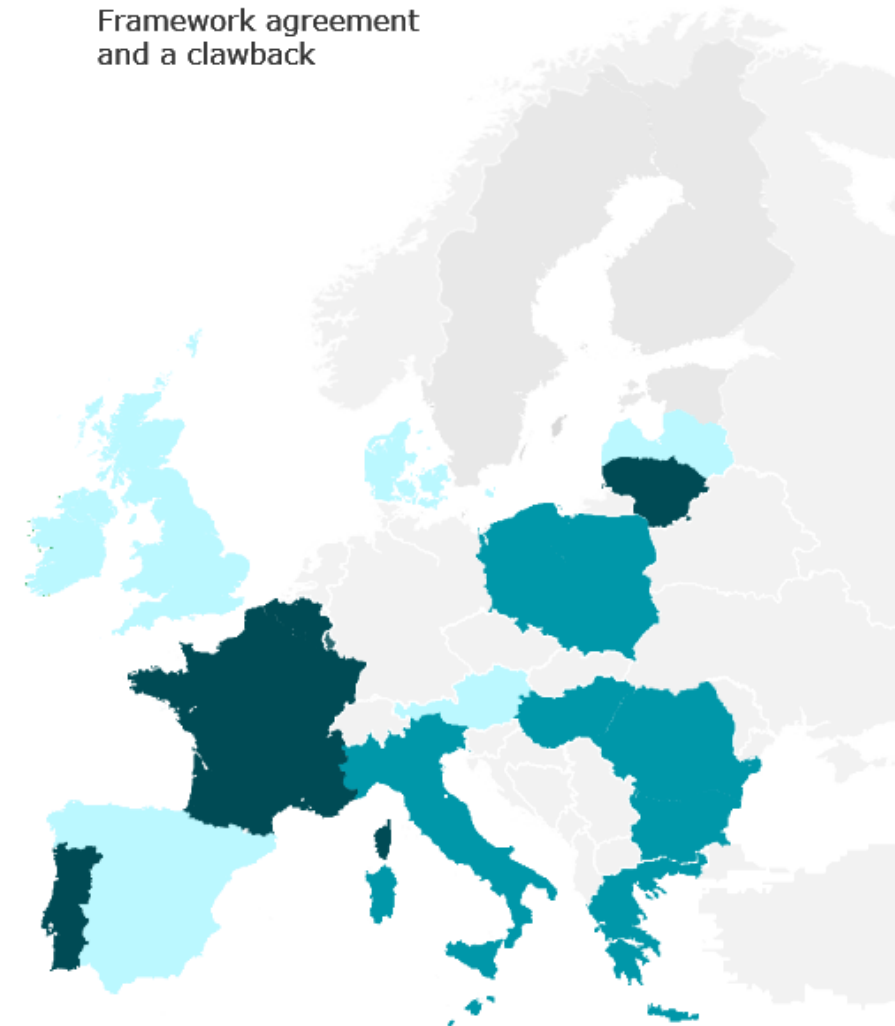

Νέα Μοντέλα Αποζημίωσης

Καινοτομία

- Framework agreement
- Mandatory clawback
- Co-existence of a Framework agreement and a clawback

Σύνοψη

Ποια είναι η επιδίωξη σε βάθος χρόνου;

Στόχος: μία βιώσιμη **φαρμακευτική αγορά**, στην οποία τόσο η Δημόσια όσο και η συνολική δαπάνη **θα αντανακλούν τις τρέχουσες ανάγκες και στόχους που έχουν τεθεί.**

Πώς μπορεί να επιτευχθεί;

Ο στόχος είναι διττός:

- **Η ενίσχυση της Δημόσιας Δαπάνης** ώστε αυτή να συγκλίνει με τη Δαπάνη αντίστοιχες χώρες της Ε.Ε.
- **Ο εξορθολογισμός της Συνολικής Δαπάνης** έτσι ώστε να ανέλθει σε βιώσιμα επίπεδα

Πως θα διασφαλιστεί η συμφωνία στόχων;

Ανάπτυξη **Πλαισίου Συμφωνίας**, στα πρότυπα άλλων χωρών της Ε.Ε., με σαφείς εκατέρωθεν δεσμεύσεις και χρονικό πλαίσιο.

Important notice

This document has been prepared by Deloitte Business Solutions Societe Anonyme of Business Consultants for the sole purpose of enabling the parties to whom it is addressed to evaluate the capabilities of Deloitte Business Solutions Societe Anonyme of Business Consultants to supply the proposed services.

The information contained in this document has been compiled by Deloitte Business Solutions Societe Anonyme of Business Consultants and may include material obtained from various sources which has not been verified or audited. This document also contains material proprietary to Deloitte Business Solutions Societe Anonyme of Business Consultants. Except in the general context of evaluating the capabilities of Deloitte Business Solutions Societe Anonyme of Business Consultants, no reliance may be placed for any purposes whatsoever on the contents of this document. No representation or warranty, express or implied, is given and no responsibility or liability is or will be accepted by or on behalf of Deloitte Business Solutions Societe Anonyme of Business Consultants or by any of its partners, members, employees, agents or any other person as to the accuracy, completeness or correctness of the information contained in this document.

Other than as stated below, this document and its contents are confidential and prepared solely for your information, and may not be reproduced, redistributed or passed on to any other person in whole or in part. If this document contains details of an arrangement that could result in a tax or insurance saving, no such conditions of confidentiality apply to the details of that arrangement (for example, for the purpose of discussion with tax authorities). No other party is entitled to rely on this document for any purpose whatsoever and we accept no liability to any other party who is shown or obtains access to this document.

This document is not an offer and is not intended to be contractually binding. Should this proposal be acceptable to you, and following the conclusion of our internal acceptance procedures, we would be pleased to discuss terms and conditions with you prior to our appointment.

Deloitte Business Solutions Societe Anonyme of Business Consultants, a Greek company, registered in Greece with registered number 000665201000 and its registered office at Athens, 3a Fragkokklisias & Granikou str., 152 25, is an affiliate of Deloitte Central Mediterranean S.r.l., a company limited by guarantee registered in Italy with registered number 09599600963 and its registered office at Via Tortona no. 25, 20144, Milan, Italy.

Deloitte Central Mediterranean S.r.l. is the affiliate for the territories of Italy, Greece and Malta of Deloitte NSE LLP, a UK limited liability partnership and member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"). DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL, Deloitte NSE LLP and Deloitte Central Mediterranean S.r.l. do not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about to learn more about our global network of member firms.